

Sjúrður Skaales tale ved maratondebat i folketingsalen

Taler

Sjúrður Skaale
Medlem af Folketinget for
Javnaðarflokkurin

Dato

19. januar 2023

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

Omstændigheder

Den parentetiske kommentar er indsat af Folketingets referent.

Tak for det. Ud på de sene timer på en ólavsokaaften for nogle år siden måtte jeg trække mig tilbage fra folkefesten for at lade vandet. Det var en mørk aften ude i Á Reyni, den gamle bydel i Tórshavn. Jeg troede ikke, at nogen så mig, men så hører jeg nogen spørge: Sjúrður, er det dig? Jeg var ikke helt færdig med mit ærinde, så jeg vendte mig bare sådan halvt om og så, at det var Danmarks statsminister, hr. Lars Løkke Rasmussen, som stod der i sin meget fine færøske vest med fine broderede blomster på hver side af de glitrende knapper. Vi fulgtes så ad ind i et hus, hvor der var sang, fest og glade mennesker og blandt dem ikke så få, som politisk lå meget langt fra os to og fra hinanden, men det havde absolut ingen betydning. Om man er konservativ eller liberal, kontormand eller fisker, fra bygd eller by, venstreorienteret, færøsk løsrivelsesmand eller liberal dansk statsminister, er det i de 2 dage, hvor der er ólavsoka, langt vigtigere med det, der forener, end det, der skiller.

Nogle få meter længere ude i bydelen Á Reyni står det kendte hus Portugalen. Og hvis Tórshavn under ólavsoka betyder forening, så er Portugalens uhyggelige kælder synonym med splittelse – helt bogstaveligt, for der stod den spidse sten, og på den blev dem, der i gamle dage forbrød sig mod Gud eller kongen, sat med et ben på hver side og med tunge sten bundet til fødderne.

Den forhenværende statsminister kender selvfølgelig historierne om det torturretskab, der skulle splitte et legeme ad, men han har også på samme sted, på ólavsoka efter ólavsoka, oplevet foreningens kraft. Og jeg tror ikke, der kan være tvivl om, at det var kontrasterne mellem oplevelserne på ólavsoka og fortællingerne om den spidse sten, der førte til de idéer, der blev lagt frem i

bogen »Befrielsens øjeblik – Samtaler med Lars Løkke Rasmussen«, altså dem om den brede regering, som nu er virkelighed.

For hvorfor skulle partier, der på mange måder udgør det samme politiske legeme, sætte sig selv op på den spidse sten og blive splittet ad? Hvorfor skulle der hænges tunge sten på begge fødder af denne krop – herinde gennem konfliktmaksimerende debatter og i offentligheden, ved at stenene Berlingske og Jyllands Posten blev hængt på højre fod og stenene Politiken og Information blev hængt på venstre fod? Var denne dynamik gavnlig for landet? Eller burde man gå ud af Portugalens mørke kælder og hente inspiration fra ólav søka i stedet – og i hvert fald, mens tiderne er urolige, gøre op med en ideologisk zigzagstyring af landet? Ja, det burde man, er der så tre partier, som har sagt. De vil ikke kun kigge i deres ideologiske lærebøger, men også se på virkeligheden. Jeg synes, det er en god ting, både personligt og baseret på mit politiske ståsted.

En af mine socialdemokratiske forgængere her i huset, den karismatiske og langskæggede præst med den klare høje røst, Johan Nielsen, fortalte engang en historie om det at være ideologisk og teoretisk fastlåst, og den lyder sådan:

I 1961 sendte russerne det første menneske ud i rummet: Gagarin. Da han kom tilbage, blev han tilkaldt af Sovjetunionens leder, Khrusjtjov, der ville have svar på verdens største spørgsmål: Vores stolte Sovjetunion bygger på den kommunistiske ideologi, og ifølge den er der ingen Gud oppe i rummet, men du har været der, Gagarin, så sig mig, om vi har ret. Så du ham? Findes han? Og Gagarin svarer: Ja, han er der. En chokeret Khrusjtjov kan se konsekvenserne for sin ideologi og for hele sit imperium og siger: Gagarin, det her fortæller du ikke til nogen! Senere er Gagarin på besøg hos paven i Rom, der stiller det samme spørgsmål: Findes Gud deroppe? Og Gagarin kan huske det løfte, han har givet Khrusjtjov, og siger: Der er kun tomhed, pave, der er ingen Gud. Og paven kan selvfølgelig også se konsekvenserne for sit imperium og sin ideologi og siger: Gagarin, det her fortæller du ikke til nogen!

Se, både paven og Khrusjtjov så kun verden gennem deres meget stærke ideologiske briller. Og det, som den her historie kan minde os om, er, at en af de vigtigste egenskaber ved de socialdemokratiske briller er, at de aldrig må være så stærke, at virkeligheden ikke kan ses igennem dem. Brillernes store styrke er netop deres begrænsede styrke. Var det ikke meget godt sagt? (Munterhed).

Altså, brillernes store styrke er netop deres begrænsede styrke. Vil den nye politiske konstellation tage energien, drømmene, kontrasterne og dynamikken ud af dansk politik? Vil blodløse pragmatikere og følelseløse håndværkere nu tage over? Vil yderfløjene styrkes? Vil den centrifugalkraft, vi har set så mange andre steder, nu sætte ind? Er det den spidse sten, der nu for alvor kommer i brug? Det er der selvfølgelig virkelig en fare for, og den må de tre ansvarshavende politikere være bevidste om.

Færøerne og Danmark har nogle gange gennem historien siddet på den spidse sten. Den dialog og inddragelse, som regeringen lægger op til – først og fremmest, når det gælder forsvarspolitik, men også, når det gælder f.eks. retsområdet – er helt nødvendig for at undgå, at det sker igen. Så tak for det. Og tak for, at man også vil assistere i bestræbelserne på at få Færøerne og EU ned af den spidse sten, som skiller os. Det er vigtigt både økonomisk og ikke mindst strategisk, at vi får en bedre handelsaftale.

Så håber jeg også, at man de næste 4 år vil indføre noget, som vil gavne retssikkerheden i hele riget. Den 10. januar blev to færøske mænd frikendt ved Østre Landsret. De havde haft ledende poster i en bank, der kuldsejlede, og været under anklage i 10 år. Sommeren 2020 blev en anden person i samme sag frikendt i Højesteret. Gennem sine myndigheder var staten efter disse mennesker i 10 år. De mistede deres muligheder for at agere i erhvervslivet, de blev hængt ud i pressen, de betalte en meget høj pris socialt og personligt. Statens lange proces imod disse mennesker var reelt en dom, men ifølge selv samme stat var de altså uskyldige.

Vi har et andet eksempel blandt os 179, der udgør dette Ting. For 7 år siden blev DF's formand billedligt sagt sat på den spidse sten, hvor han sad til for mindre end 1 måned siden. Og når den spidse sten er din talerstol i 7 år, underminerer det alt, hvad du siger. En af demokratiets røster, en repræsentant for mange borgere – og faktisk et helt parti – blev sat på den spidse sten af EU-systemet og den danske stat, før staten 7 år senere kom frem til, at det var der nok ikke hjemmel til alligevel. Det var lige ved, at staten med urigtige beskyldninger reelt fjernede et politisk parti fra Folketinget. Det er da tankevækkende.

De her meget lange processer underminerer et af retsstatens mest grundlæggende principper. Der må komme en regel, der siger, at når staten beskylder en borger for at have brudt loven, så må den komme til en konklusion

inden for rimelig tid, f.eks. 3 år eller 4 år eller 5 år. Der må bare ved lov sættes en grænse. Det ville gavne alle – bortset fra dem, der skulle være retsstatens store vogtere, nemlig den advokatstand, der grotesk nok tjener styrtende med penge på, at uskyldige borgere mange gange reelt kommer til at sidde på den spidse sten en stor del af deres liv. Folketinget bør stille sig på retsstatens og borgernes side. Tak.

Kilde

www.ft.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Debattale, Folketingstale, Politisk tale

Relateret

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sjurdur-skaales-tale-ved-maratondebat-i-folketingssalen>